

„Próba analizy Marokańskiego rynku turystycznego.”

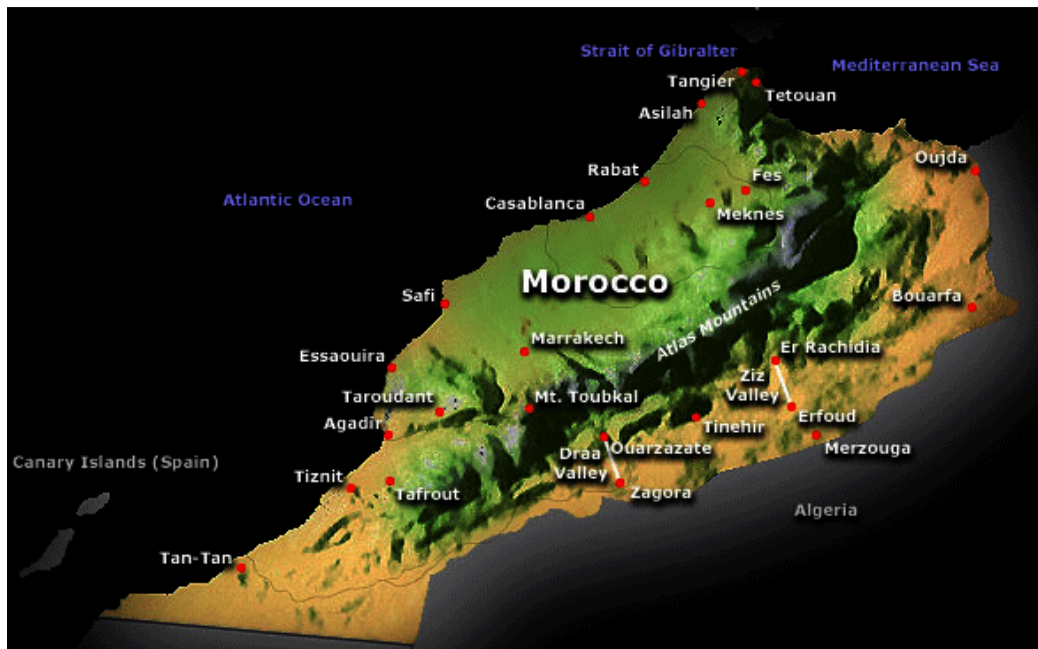
Spis Treści.

1. Wprowadzenie
 - 1a. Opis kraju
 - 1b. Warunki rozwoju turystyki
2. Analiza rynku turystycznego
 - 2a. Rynek recepcyjny
 - 2b. Transport lotniczy
 - 2c. Szkolenie kadr
 - 2d. Problemy i zagrożenia
3. Podsumowanie

1. Wprowadzenie

1a. Opis kraju

Maroko (pełna polska nazwa to Królestwo Marokańskie) to państwo położone w północno-zachodniej Afryce nad Oceanem Atlantyckim i Morzem Śródziemnym. Graniczy z Algierią (na wschodzie) , Saharą Zachodnią (na południu) i hiszpańskimi enklawami w Afryce: Ceutą i Mellilą (na północy).

Dane ogólne:

Powierzchnia: 458,7 tys. Km kw.

Ludność : 30,2 mln mieszkańców (2005)

Stolica : Rabat

Ustrój : monarchia konstytucyjna

Podział administracyjny: 15 regionów

Struktura narodowa : Arabowie 66% , Berberowie 32% , inni 2% w tym Francuzi i Hiszpanie)

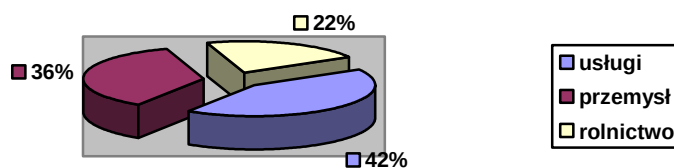
Struktura wyznaniowa: muzułmanie 98% (gł. Sunniti) , chrześcijanie 1% , inni 1%

Język urzędowy : Arabski (francuski często używany w handlu i dyplomacji)

Jednostka monetarna : Dirham marokański (Mad)

Gospodarka:

Maroko jest krajem rolniczo – surowcowym o stosunkowo dobrze rozwiniętym przemyśle przetwórczym ; PKB wg parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca wynosi 4,2 tys. dol USA (2005). Polityka gospodarcza zmierza do zróżnicowania struktury gospodarki , zmniejszenia uzależnienia od eksportu surowców , łagodzenia dużych różnic regionalnych oraz wzmocnienia sektora prywatnego.

Struktura wytwarzania PKB (2004) , źródło encyklopedia.pwn.pl

Znacznym źródłem dochodu są przekazy pieniężne od Marokańczyków pracujących poza granicami kraju.

W przemyśle dominuje górnictwo (eksploatacja fosforytów) , wydobyte na poziomie 22,9mln ton (2003) daje Maroko czołowe miejsce na świecie. Wydobywa się również srebro , rudy manganu , żelaza , cynku , ołowiu , trwają poszukiwania ropy naftowej i gazu ziemnego. 94% energii elektrycznej wytwarzają elektrownie cieplne , pozostałą jej część elektrownie wodne. Istnieją montownie samochodów osobowych (Renault, Peugeot, Fiat i Land Rover) i wagonów kolejowych. Największym ośrodkiem przemysłowym Maroka jest Casablanca, w której zlokalizowane jest ponad ½ zakładów przemysłowych kraju w tym jedyna w Afryce wytwórnia penicyliny.

Grunty orne w Maroku stanowią 20% powierzchni kraju , a łąki i pastwiska 50%. Ponad ½ areału zajmują zboża (pszenica , jęczmień , kukurydza) , natomiast najważniejsze rośliny eksportowe to drzewa cytrusowe (zwłaszcza pomarańcze) oraz pomidory.

Transport.

Sieć komunikacyjna kraju jest dobrze rozwinięta. Długość linii kolejowych to 1,9 tys. km (z tego ponad 50% zelektryfikowanych) , łączą one porty z ośrodkami wydobywania fosforytów i dużymi miastami wewnątrz kraju. Długość dróg kołowych to 57,7 tys. km (56% utwardzonych). Główne porty Morskie to: Casablanca , Asfi , Al – Muhamadija , Al-Dżurf , al.-Asfar. Tanger jest największym portem pasażerskim. Maroko posiada 8 międzynarodowych portów lotniczych , największe z nich to Casablanca i Rabat.

1b. Warunki rozwoju turystyki.

Maroko to kraj posiadający wspaniałe wybrzeże ciągnące się przez ponad 3500km , bogatą i zróżnicowaną naturę , a także długą historię. Jego mieszkańcy słyną z gościnności zgodnej z dawnymi tradycjami. Przez środek państwa przebiega pasmo Atlasu Wysokiego. Równolegle do niego ciągną się na północy Atlas Średni i na południu AntyAtlas. Na północ od Atlasu Średniego rozciąga się Meseta Marokańska, natomiast południową i południowo - wschodnią część kraju zajmują kamieniste i piaszczyste pustynie Sahary. Wzdłuż wybrzeży Morza Śródziemnego wznoszą się góry Ar-Rif. Tereny nizinne występują jedynie nad Oceanem Atlantyckim oraz w dolnym biegu Wadi Muluja. Rzeki występują w północnej i zachodniej części kraju.

Po odzyskaniu niepodległości , jednym z głównych priorytetów Królestwa jest rozwój turystyki , który wielce przyczynia się do rozwoju ekonomicznego kraju. Maroko prowadzi stanowczą politykę bazującą na mocnych udogodnieniach dla inwestycji w sektorze turystyki

, zróżnicowaniu oferty która wychodzi naprzeciwko potrzebą turystów oraz dostosowaniu procedur legislacyjnych do wymagań branży turystycznej.

Regiony koncentracji ruchu turystycznego to przede wszystkim okolice miast:

Marrakesz – uchodzi za stolicę południowej części kraju , założony niemal tysiąc lat temu.

Rabat – licząca ponad 1,6mln mieszkańców stolica Maroka.

As-Suwajra – portowe miasto w zachodnim Maroku

Casablanca – największe miasto i port.

Asafi – portowe miasto na południe od Casablanki

Al-Dżadida – nadmorski kurort

Fez - trzecie co do wielkości miasto

A także kurorty górskie w najwyższych w Afryce górach Atlas.

2. Analiza rynku turystycznego.

2a. Rynek recepcyjny.

Roczne wartości najważniejszych wskaźników turystyki.

Annual progress of the main tourist indicators

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Var 07/06 (%)
Arrivals at frontier-post	4 379 990	4 453 260	4 761 271	5 476 713	5 843 377	6 558 333	7 407 617	13%
Nights in classified hotels	12 695 227	11 320 882	11 173 119	13 164 870	15 215 589	16 326 885	16 893 803	3%
Capacity (in beds)	97 001	102 097	109 615	119 248	124 270	133 230		
Rooms occupancy rate	48	42	39	43	47	49	48	-1 point
Trips receipts (in MDH) (*)	29 196	29 159	30 881	34 794	40 967	52 486	58 838	12%

Źródło – www.tourisme.gov.ma

Arrivals at frontier-post – ilość przekroczeń granicy.

Nights in classified hotels – noclegi w sklasyfikowanej bazie hotelowej

Capacity – wielkość bazy noclegowej (łóżka)

Rooms occupancy rate – wskaźnik wykorzystania bazy noclegowej.

Trips receipts – dochody z turystyki przyjazdowej w Milionach Dirhamów.

Miesięczne wartości najważniejszych wskaźników turystyki.

Monthly progress of the main tourist indicators

	Dec. 06	Dec. 07	Var.(%)	Jan-Dec 06	Jan-Dec 07	Var(%)
Arrivals at frontier-post	660 187	686 919	4	6 558 333	7 407 617	13
Nights in classified hotels	1 118 940	1 071 683	-4	16 326 885	16 893 957	3
Rooms occupancy rate	40%	37%	-3 points	49%	48%	-1 point
Trips receipts (in MDH) ^(*)	4 967	4 662	-6	52 486	58 838	12

Źródło – www.tourisme.gov.ma

Roczna liczba turystów przekraczających granicę.

Annul evolution of tourist arrivals at frontier posts

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Var(%)
MNRA ^(*)	2 130 328	2 230 993	2 537 396	2 769 132	2 787 825	2 986 372	3 376 719	13%
France	840 230	877 465	916 147	1 167 088	1 337 204	1 481 610	1 605 503	8%
Spain	200 519	201 258	231 156	317 119	367 811	467 956	540 186	15%
Germany	196 700	172 860	129 391	141 210	144 200	151 396	159 844	6%
United Kingdom	135 642	146 511	134 009	150 354	193 552	265 536	338 304	27%
Italy	123 628	112 518	100 001	112 807	120 955	140 923	160 047	14%
Belgium	84 011	83 966	80 062	105 821	125 890	149 531	164 723	10%
Others	668 932	627 689	633 109	713 182	765 940	915 009	1 062 291	16%
Total	4 379 990	4 453 260	4 761 271	5 476 713	5 843 377	6 558 333	7 407 617	13%

Źródło – www.tourisme.gov.ma

Miesięczna liczba turystów przekraczających granicę.

Monthly evolution of tourist arrivals by country of residence

	Dec. 06	Dec. 07	Var.(%)	Jan-Dec. 06	Jan-Dec. 07	Var. (%)
France	246 230	258 320	5	2 612 667	2 854 916	9
Spain	156 962	158 320	1	1 391 979	1 590 283	14
Germany	24 343	25 686	6	259 169	295 556	14
United Kingdom	35 421	32 085	-9	325 450	418 606	29
Italy	36 626	37 445	2	329 881	370 066	12
Belgium	39 903	39 086	-2	387 731	430 797	11
Holland	33 864	35 757	6	312 131	360 712	16
Total	660 187	686 919	4	6 558 333	7 407 617	13
MNRA ^(*)	340 964	335 981	-1	2 986 372	3 376 719	13

Źródło – www.tourisme.gov.ma

*MNRA – Marokańczycy mieszkający na stałe za granicami kraju.

Roczna suma noclegów spędzonych w sklasyfikowanej bazie noclegowej.

Annual evolution of nights spent in classified accommodation establishments

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Var(%)
Non residents	10 293 123	8 865 997	8 515 293	10 307 268	12 259 489	13 345 867	13 703 222	3%
France	4 436 713	4 152 369	4 329 870	5 240 184	6 231 344	6 405 761	6 419 752	0%
Spain	468 163	344 587	354 495	559 481	699 362	816 842	766 553	-6%
United Kingdom	606 881	485 281	450 654	567 385	860 904	1 202 223	1 367 142	14%
Germany	1 563 578	1 089 132	761 604	823 916	904 777	985 685	988 958	0%
Belgium	435 533	386 412	356 957	498 876	624 088	688 878	667 906	-3%
Italy	663 287	551 389	439 014	519 290	568 695	633 102	604 219	-5%
Residents	2 402 104	2 454 885	2 657 826	2 857 602	2 956 100	2 981 018	3 190 581	7%
Total	12 695 227	11 320 882	11 173 119	13 164 870	15 215 589	16 326 885	16 893 803	3%

Źródło – www.tourisme.gov.ma

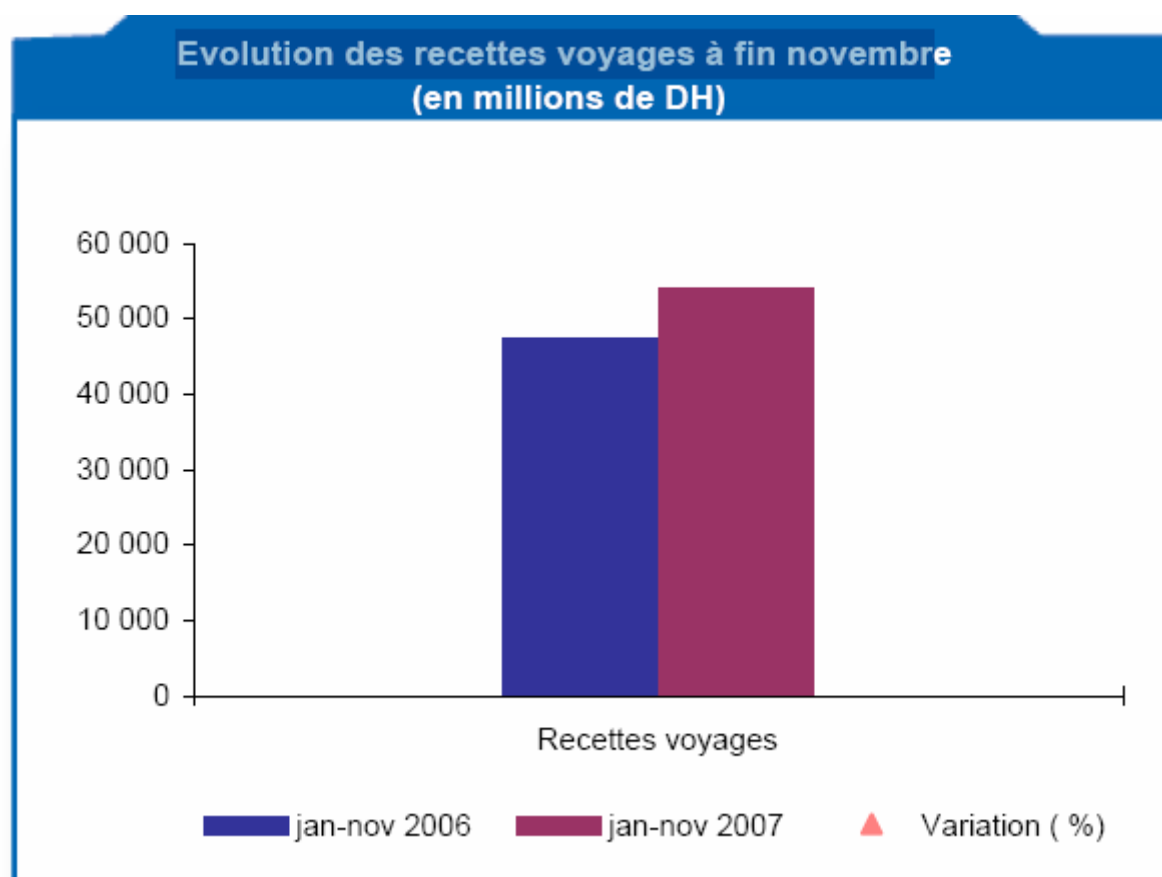
Miesięczna suma noclegów spędzonych w sklasyfikowanej bazie noclegowej.

Monthly evolution of nights spent in classified accommodation establishments

	mar. 07	mar. 08	Var.(%)	jan-mar 07	jan-mar 08	Var.(%)
Non-résidents	1 334 790	1 219 193	-9	3 276 762	3 011 688	-8
France	625 444	525 864	-16	1 463 226	1 297 688	-11
Royaume-Uni	148 296	115 224	-22	376 387	293 858	-22
Allemagne	121 409	100 109	-18	298 700	238 068	-20
Espagne	65 965	102 041	55	162 663	208 322	28
Italie	55 437	49 308	-11	151 029	135 759	-10
Belgique	53 948	60 701	13	134 928	134 527	0
Résidents	228 991	257 302	12	616 561	707 678	15
Total	1 563 781	1 476 495	-6	3 893 323	3 719 366	-4

Źródło – www.tourisme.gov.ma

Dochody z turystyki przyjazdowej w Milionach Dirhamów Marokańskich. (styczeń-listopad)

	Recettes voyages (en millions de DH)						
	nov-06	nov-07	Variation (%)	jan-nov 2006	jan-nov 2007	Variation (%)	Ecart en MDH
Recettes voyages	3 611	3 800	5	47 519	54 072	14	6 554

Źródło – www.tourisme.gov.ma

Liczba miejsc noclegowych w danych miastach.

Hotel capacity

Yearly evolution of the classified hotel capacity (in number of beds)

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	Var.(%)
Marrakech	18 876	20 399	22 109	28 464	30 648	35 068	14
Agadir	21 586	22 716	25 367	25 605	25 491	26 660	5
Casablanca	7 804	8 219	8 448	9 334	9 334	10 850	16
Tangier	7 295	6 807	7 017	7 039	7 165	7 141	0
Fez	4 035	5 287	5 880	5 880	6 268	6 584	5
Ouarzazate	4 730	5 106	5 021	5 683	5 915	6 582	11
Rabat	4 133	4 367	4 367	4 364	4 592	4 592	0
Tetouan	4 293	4 384	4 637	4 743	4 793	4 047	-16
Meknes	2 137	2 138	2 162	2 614	2 730	2 780	2
Essaouira	1 286	1 352	1 352	1 398	1 971	2 130	8
Others	20 826	21 322	23 255	24 124	25 363	26 796	6
Total	97 001	102 097	109 615	119 248	124 270	133 230	7

Źródło – www.tourisme.gov.ma

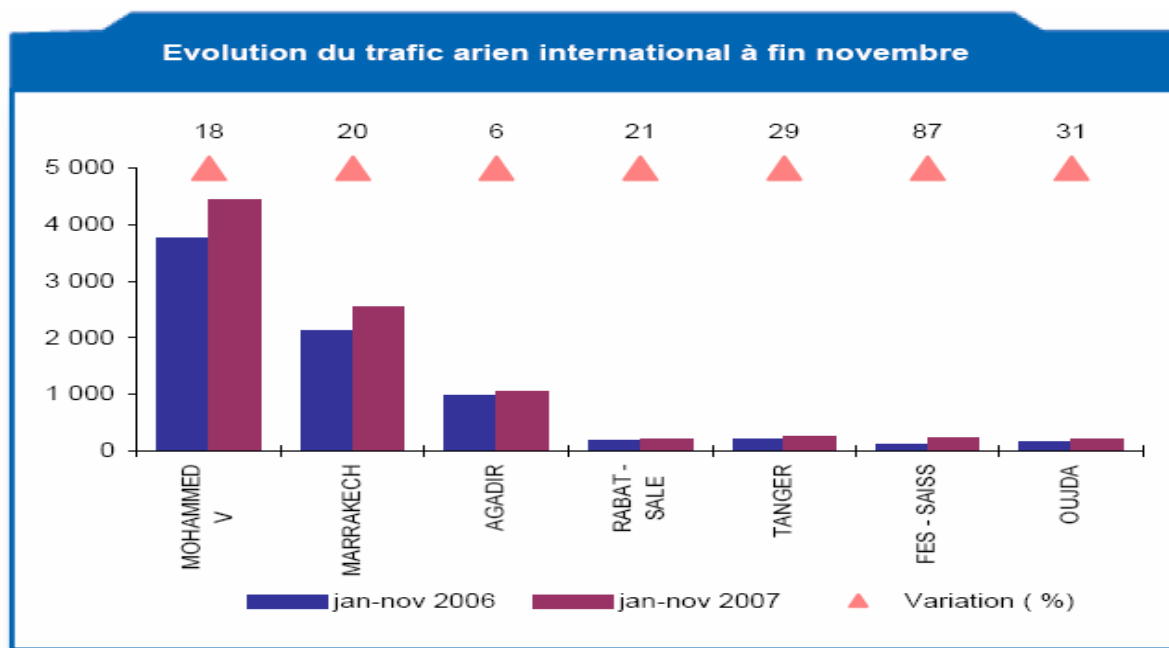
W 2006r Maroko przyjęło 6,55 mln turystów zagranicznych (wzrost o 12 % w stosunku do roku poprzedniego), z których połowę stanowili Marokańczycy mieszkający na stałe za granicą (MRE). Wpływy z turystyki osiągnęły 52,9 mld MAD, co oznacza wzrost o 29 % w stosunku do 2005 roku i o 82 % w stosunku do roku 2001. Liczba noclegów w hotelach sklasyfikowanych zwiększyła się o 7 % (przy czym dla turystów brytyjskich wzrosła ona o 40%, a hiszpańskich - o 17 %) do 13,3 mln. Największy wzrost wskaźnika wykorzystania miejsc noclegowych w porównaniu z 2005 rokiem odnotowano w Agadirze (+6 pkt procentowych), Casablance (+5), Tetuanie (+4), Rabacie (+3) i Meknesie (+2). Natomiast Marrakesz, który jest najczęściej odwiedzanym miastem Maroka, zachował ten sam stopień zapelnienia hoteli wynoszący 68 %. W roku 2006 przyjechało tu 1,6 mln turystów, a liczba udzielonych noclegów wyniosła prawie 6 mln.

Najchętniej Maroko odwiedzają Francuzi , Hiszpanie , Niemcy , Brytyjczycy , Włosi oraz Belgowie.

Miastem , które posiada najwięcej miejsc noclegowych jest Marrakesz z 35 tys. łóżek , następnie Agadir – 26,6 tys. łóżek oraz Casablanca 10,8tys łóżek.

2b. Transport lotniczy.

Liczba pasażerów międzynarodowych w mln. (styczeń-listopad).

Aéroport	Nombre de passagers internationaux (en milliers)						
	nov-06	nov-07	Variation (%)	jan-nov 2006	jan-nov 2007	Variation (%)	Part (%)
MOHAMMED V	313	383	22	3 756	4 435	18	48
MARRAKECH	197	225	14	2 136	2 560	20	28
AGADIR	76	73	-3	980	1 039	6	11
RABAT - SALE	14	19	41	179	217	21	2
TANGER	14	18	27	204	264	29	3
FES - SAISS	13	28	110	122	228	87	2
OUJDA	11	18	59	167	219	31	2
NADOR	8	12	38	96	149	56	2
OUARZAZATE	4	4	-5	26	27	4	0,3
TOTAL	655	786	20	7 746	9 221	19	100

Źródło – www.tourisme.gov.ma

Na początku roku 2007 liczba międzynarodowych pasażerów korzystających z międzynarodowych portów lotniczych Maroka osiągnęła 9.2 miliona osób. W tym samym

okresie roku 2006 wartość ta kształtowała się na poziomie 7.7 miliona. Tak więc liczba pasażerów wzrosła o 19%.

2c. Szkolenie kadr.

Początki szkolenia kadr dla branży turystycznej w Maroku sięgają roku 1950. Powstała wtedy pierwsza szkoła hotelarska w kraju : „Hotel School of Rabat”. Dziś na terenie Królestwa funkcjonuje 8 szkół państwowych wspieranych przez departament turystyki , które przygotowują do zawodów związanych z branżą turystyczną. Powstaje również wiele szkół prywatnych. Szkolenie trwa średnio 2 lata i kończy się uzyskaniem stopnia „technika”.

2d. Problemy i zagrożenia dla rozwoju turystyki.

Analiza przeprowadzona przez władze Marokańskie pokazuje zagrożenia , które stanowią przeszkody w rozwoju turystyki zarówno w zakresie podaży , jak i popytu.

Pierwsza z nich to powstanie tzw. „stref napięć” wyniku pojawienia się terroryzmu. Maroko jest usytuowane w konfliktowej strefie ,postrzeganej przez analityków jako miejsce ścierania się cywilizacji. Brak bezpieczeństwa jest wrogiem numer jeden dla rozwoju turystyki.

Wydaje się, że Maroko, w którym zawsze pokojowo współistniały różne kultury, dysponuje środkami pozwalającymi na przekształcenie zagrożeń wynikających z terroryzmu w atuty, m.in. dzięki promocji turystyki poznawczej. Według raportu Global Peace Index opracowanego wspólnie z The Economist Intelligence Unit, w zakresie pokoju i stabilności Maroko zajmuje 48 pozycję (1893 punkty) na 121 krajów objętych badaniem, wyprzedzając m.in. Wielką Brytanię (49 miejsce z 1898 punktami).

Następny problem to niewystarczające źródła finansowania. Rozwój turystyki wymaga bowiem zmobilizowania znacznych nakładów, publicznych i prywatnych. Państwo finansuje projekty turystyczne w miarę posiadanych środków finansowych. Inwestycje te nie mogą być jednak realizowane kosztem wymagających pilnego wdrażania programów socjalnych. Natomiast inwestorzy prywatni podejmują racjonalne decyzje uwzględniające finansowanie projektów dotyczących zarówno turystyki, jak i innych sektorów produkcyjnych. Dzięki wypracowaniu nowych metod finansowania opartych m.in. na partnerstwie pomiędzy państwem i sektorem prywatnym oraz stworzeniu funduszy inwestycyjnych powstają nowe możliwości finansowania w sektorze turystyki.

Pogarszanie się stanu zasobów wodnych stanowi kolejne zagrożenie. Przemysł turystyczny obejmuje usługi i produkty pochłaniające olbrzymie ilości wody, która jest równocześnie niezbędna dla rolnictwa, bardzo ważnego sektora marokańskiej gospodarki. Zmniejszenie presji związanej z zapotrzebowaniem na wodę jest możliwe do zrealizowania poprzez wykorzystanie nowych metod, w tym oczyszczanie wód zużytych.

3. Podsumowanie.

Analiza tabel zawartych w niniejszej pracy , każe stwierdzić że Maroko jest dynamicznie rozwijającym się krajem w sektorze turystyki. Bajeczne warunki naturalne w połączeniu z dobrze prowadzoną polityką władz , powodują szybki wzrost liczby odwiedzających. Dynamicznie rozwijają się kurorty , a baza noclegowa stale rośnie. Wydaje się , że jeśli dotychczasowa polityka turystyczna zostanie utrzymana , przestrzegana będzie jakość kształcenia zawodowego , a także ochrona środowiska , Maroko ma szanse wykorzystać nasycenie rynków Hiszpanii i Portugalii w zakresie inwestycji turystycznych i pozyskać potężnych inwestorów.

Bibliografia:

www.tourisme.gov.ma / data wizyty : 20.05
www.observatoiredu tourisme.ma /data wizyty : 20.05
www.encyklopedia.pwn.pl / data wizyty : 21.05
www.rabat.polemb.net / data wizyty : 20.05
www.maroc.ma / data wizyty : 20.05
National Geographic Traveler luty/marzec 2008

